

สารจากหัวหน้าโครงการ

หลังจากโครงการ BRT ได้ดำเนินการมา 2 ปี ก็พบว่า เรามีสมาชิก BRT มากขึ้นตามลำดับ จนกลายเป็นชุมชนเล็ก ๆ กันแล้ว ชุมชน BRT ประกอบด้วยนักศึกษา/นักวิจัยทั้งรุ่นใหม่ รุ่นเก่า และรุ่นสายคราม ทั้งทางสายวิทยาศาสตร์ และสายสังคมศาสตร์

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีส่วนที่ใช้เป็นตัวกลางในการส่งข่าว และสื่อสารระหว่างฝ่ายเลขาฯ กับสมาชิกชุมชน BRT และชุมชน BRT ด้วยกันเอง BRT Newsletter จึงได้เกิดขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางสำหรับสมาชิก BRT หากสมาชิก BRT ท่านใด ต้องการให้ BRT Newsletter เป็นสื่อในการสื่อเรื่องราวใด ๆ ถึงเพื่อนสมาชิก BRT อื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นเกร็ดที่ได้จากประสบการณ์วิจัย ปัญหาที่พบและยังแก้ไม่ได้ และต้องการความคิดเห็นจากเพื่อนนักวิจัยก็สามารถส่งข้อความเข้ามาได้ ขณะนี้ BRT Newsletter จะออกทุก 3 เดือนในช่วงแรก และถ้ามีเรื่องราวข่าวสารมากขึ้น BRT Newsletter ก็จะมีออกถี่ขึ้น เช่น ออกทุกเดือน

ท้ายนี้ ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า สมาชิก BRT ทุกท่านจะช่วยกันผลักดัน พัฒนาโครงการ BRT ให้เป็นโครงการที่นำมาซึ่งการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

ศ. วิสุทธ์ ไม้ไม้

หัวหน้าโครงการ BRT

กองบรรณาธิการ

ขอต้อนรับสู่ BRT Newsletter ฉบับปฐมฤกษ์ สำหรับวัตถุประสงค์ในการจัดทำ BRT Newsletter หัวหน้าโครงการของเราได้แจ้งไปแล้ว

การเปิดตัวครั้งแรกของ BRT Newsletter และครั้งต่อ ๆ ไป เราอยากให้ท่านรู้สึกว่าเป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในแนวสรวปสาระเป็นข้อสนทนาที่เล่าสู่กันฟังระหว่างเพื่อนสมาชิก BRT ด้วยกัน หากท่านมีข้อเสนอแนะ ส่งคำแนะนํา/ติชม หรือ ต้องการแนะนำเรื่องราวต่าง ๆ สู่เพื่อนสมาชิก BRT ด้วยกันเอง เราจะเป็นสื่อกลางให้ท่าน โดยส่งจดหมาย แฟกซ์ หรือ E-mail : ns@biotec.or.th มายังเรา

แล้วพบกันฉบับหน้า

กบ-กษาป

ที่ปรึกษา: ศ. วิสุทธ์ ไม้ไม้
กรวิภา บุญเชื้อ
กองบรรณาธิการ : นงลักษณ์ สุรีย์
รังสิมา คุ่มหอม
อรพินทร์ พิพัฒน์วรชัย
อุทัย ตรีสุคนธ์
สมเกียรติ เมฆเรืองรัมย์
ฤดี รอดรุ่งเรือง
นันทา สิทธิราช
อดิศร กมลทวีกุล
จตุพร ศรีสว่าง

โครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย

อาคารสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

73/1 ถนนพหลโยธินที่ 6 ราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทร. 644-8150-4 ต่อ 551 แฟกซ์ 644-8106

BRT Newsletter

กิจกรรม BRT

ก่อนอื่นก็ต้องแนะนำให้สมาชิกทุกท่านได้รู้จักกับทีมงานของโครงการ BRT หรือเรียกอีกอย่างว่าฝ่ายเลขานุการโครงการ BRT ซึ่งประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

หัวหน้าโครงการ : ศ. วิสุทธิ ไบไม้

ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์พันธุ์/เลขานุการโครงการ BRT :

กรวิภา บุญชื่อ

เจ้าหน้าที่โครงการ : รังสิมา คุ่มหอม

อุทัย ตรีสุคนธ์

นงลักษณ์ ชมภูวิเศษ

อรพินทร์ พิพัฒน์วรชัย

สมเกียรติ เมฆรุ่งเรืองรัมย์

ฤดี รอดรุ่งเรือง

นันทา สิทธิราช

อดิศร กมลทวิกุล

จตุพร ศรีสว่าง

ที่ปรึกษาด้านภาษาอังกฤษ : Maureen Paetkau

ประชุมประจำปีโครงการ BRT ครั้งที่ 1

1st BRT Annual Conference

โครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย (BRT) จะจัดประชุมประจำปี ครั้งที่ 1 ในระหว่างวันที่ 17-19 ตุลาคม 2540 ณ โรงแรมโลตัสปางสวนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- ⇒ เพื่อเป็นการเสนอผลงานวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพของผู้ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการ BRT
- ⇒ เพื่อเป็นการสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในรอบ 2 ปี ของโครงการ BRT
- ⇒ เพื่อพบปะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในด้านการวิจัยและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนการบริหารงานของ BRT ระหว่างเจ้าหน้าที่โครงการกับนักวิจัย และระหว่างนักวิจัยด้วยกันเอง
- ⇒ เพื่อสร้างจิตสำนึกและความตื่นตัวในเรื่องการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้ทีมงาน BRT ได้พบกับสมาชิก BRT ซึ่งเก่าที่ผ่านมา เจ้าหน้าที่โครงการและสมาชิกบางท่านยังไม่เคยพบกันเลย บางท่านติดต่อกันทางโทรศัพท์เป็นเวลาแรมปี ครั้งนี้จะได้พบปะกันเสียที (เหมือนรายการนัดบอด) หากท่านใดมีปัญหาคาใจก็เคลียร์กันไปเลยนะจ๊ะ

ผลการประกวดวาดภาพ เรียงความ และบทความ

ตามที่โครงการ BRT ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนและนักศึกษา แสดงความสามารถในการวาดภาพเรื่อง "ความหลากหลายทางชีวภาพที่บ้านฉัน" เรียงความเรื่อง "ฝันของฉันในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ" และบทความเรื่อง "วิกฤตความหลากหลายทางชีวภาพกับอนาคตของประเทศชาติ" นั้น

ผลการตัดสินการประกวดวาดภาพ มีดังต่อไปนี้

รางวัลที่ 1	ด.ช. อนุวัฒน์ ขาวมานิตย์ อายุ 11 ปี ชั้น ป. 5
โรงเรียนคลองมทาวงก์ จ. สมุทรปราการ
รางวัลที่ 2	ด.ญ. สุภาพรณ หล้าหยง อายุ 11 ปี ชั้น ป.5
โรงเรียนวัดปากอ่าว จ. เพชรบุรี
รางวัลที่ 3	ด.ช. นเรศ อินทร์จันทร์ อายุ 6 ปี ชั้น ป. 1
โรงเรียนคลองมทาวงก์ จ. สมุทรปราการ
ด.ช. วงศ์อมร พูลเกษม อายุ 10 ปี ชั้น 5
โรงเรียนวัดด่านสำโรง จ. สมุทรปราการ

ผลการตัดสินการประกวดเรียงความ มีดังต่อไปนี้

รางวัลที่ 1	น.ส. ศิริวิภา งามศิริ อายุ 17 ปี ชั้น ม. 6
โรงเรียนสวนหมิง จ. สุพรรณบุรี
รางวัลที่ 2	ด.ญ. พรรณงาม ฤทธิรมชัย อายุ 14 ปี ชั้น ม. 2
โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ กรุงเทพมหานคร
รางวัลที่ 3	น.ส. พกษา เสงี่ยม อายุ 17 ปี ชั้น ม. 5
โรงเรียนภูเก็ทวิทยา จ. ภูเก็ต
น.ส. สลักจิต อัดกลับ อายุ 16 ปี ชั้น ม. 4
โรงเรียนกันตังรัชฎาศึกษา จ. ตรัง

ผลการตัดสินการประกวดบทความ มีดังต่อไปนี้

รางวัลที่ 1	น.ส. ชมชื่น ศิริพันธ์ อายุ 22 ปี
มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ
รางวัลที่ 2	น.ส. ดาราวรรณ ดลรัตน์ อายุ 18 ปี
มหาวิทยาลัยบูรพา จ. ชลบุรี
รางวัลที่ 3	นายสมคิด เดชธรรม อายุ 20 ปี
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จ. เชียงใหม่

พร้อมกันนี้ ทางโครงการ BRT ยังจะนำภาพวาดที่ได้รับรางวัลทั้งหมดไปแสดงในงานด้วย นอกเหนือจากการแสดงภาพวาดแล้ว ยังเปิดโอกาสให้ท่านได้เลือกซื้อภาพวาดเหล่านั้นเพื่อเป็นการให้กำลังใจแก่เด็ก ๆ ด้วย

กิจกรรม BRT

โครงการที่ได้รับเสนอสนับสนุนการวิจัย

เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2540 ได้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการ BRT ครั้งที่ 4/2540 และได้พิจารณาอนุมัติข้อเสนอโครงการในรอบการพิจารณาข้อเสนอโครงการเดือนสิงหาคม 2540 โครงการที่ได้รับการอนุมัติทุนสนับสนุน มีดังต่อไปนี้

โปรแกรมด้านการศึกษาชาติพันธุ์ พันธุศาสตร์ และนิเวศวิทยา

1. โครงการศึกษาวิจัยพันธุ์ไม้วงศ์เปกล้า (*Euphorbiaceae*) ในประเทศไทย (หัวหน้าโครงการ ดร. ก่องกานดา ชยามฤตกรมป่าไม้)
2. โครงการศึกษาเซลล์พันธุศาสตร์ของพันธุ์ไม้วงศ์เปกล้า (*Euphorbiaceae*) ในประเทศไทย (หัวหน้าโครงการ ดร. พวงผกา สุนทรชัยภาคแสง มหาวิทยาลัยมหิดล)
3. โครงการศึกษาวิจัยสัณฐานวิทยาละอองเรณูของพันธุ์ไม้วงศ์เปกล้า (*Euphorbiaceae*) ในประเทศไทย (หัวหน้าโครงการ รศ. โกสุม พิระมาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
4. การศึกษาชนิด ชีววิทยา และการแพร่กระจายของไรสีขาในภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย (หัวหน้าโครงการ ศ. อังศุมาลย์ จันทระปต์ย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)
5. การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของแมลงน้ำกลุ่มไทรคอปเทอราในประเทศไทยและการประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจคุณภาพน้ำ (หัวหน้าโครงการ ดร. พรทิพย์ จันทรมงคล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)
6. ความหลากหลายของพรรณไม้บริเวณวนอุทยานน้ำตกขุนกรณ์ จังหวัดเชียงราย (หัวหน้าโครงการ ดร. ทวีศักดิ์ บุญเกิด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
7. ความหลากหลายทางชีวภาพของประชากรฟองน้ำที่อาศัยอยู่ในแนวปะการังบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทยฝั่งตะวันออก (จังหวัดชลบุรี-ตราด) (หัวหน้าโครงการ นายนิลนาจ ชัยธนวิสุทธิ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
8. การศึกษาระบบอนุกรมวิธานของดั่งมูลสัตว์ในประเทศไทย (หัวหน้าโครงการ ดร. ยุกา ทาญบุญทรง มหาวิทยาลัยขอนแก่น)
9. ความหลากหลายของแพลงก์ตอนพืชน้ำจืดในประเทศไทย (ภาคกลาง : คลอโรไฟตา และโครโมไฟตา) (หัวหน้าโครงการ รศ. ลัดดา วงศ์รัตน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

10. ความหลากหลายของแพลงก์ตอนน้ำจืดในภาคใต้ของประเทศไทย (หัวหน้าโครงการ รศ. พิมพ์พรณ ต้นสกุล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์)
11. ความหลากหลายของแพลงก์ตอนน้ำจืดในประเทศไทย (ภาคอีสาน) (หัวหน้าโครงการ รศ. ละออศรี เสนาะเมือง มหาวิทยาลัยขอนแก่น)

โปรแกรมด้านเศรษฐกิจ สังคม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

1. ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น : การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับพืชอาหารและยาในวัฒนธรรมการผลิตและวิถีของกลุ่มชาติพันธุ์ทางภาคเหนือของประเทศไทย (หัวหน้าโครงการ ศ. ยศ สันตสมบัติ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)
2. โครงการศึกษาองค์ความรู้เพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาการปลูกพืชและไม้พื้นบ้านภายในบริเวณม้าน จังหวัดเชียงราย (ศวพช.) (หัวหน้าโครงการ นายเทวินทร์ อัครศิลากุล สมาคมสร้างสรรค์ชีวิตและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเชียงราย)

BRTS Biodiversity

⇒ โครงการ BRT สนับสนุนการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ

- “อนุกรมวิธานและชีววิทยาของไลเคน” ซึ่งจะจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 3-7 พ.ย. 2540 ณ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ โดยศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
- “Workshop on Biodiversity of Discomycetes and Aquatic Hyphomycetes” ซึ่งจะจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 17-20 พ.ย. 2540 ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หาดใหญ่ โดยศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ

⇒ เพื่อเตือนความจำสำหรับรอบการพิจารณาข้อเสนอโครงการในรอบต่อไปคือ เดือนธันวาคม 2540 ผู้ใดได้ส่งข้อเสนอเข้ามาในรอบนี้ก็รอลุ้นกันหน่อยนะคะ

⇒ ขอแจ้งให้ท่านทราบว่าโครงการ BRT ได้เลื่อนขั้นแล้วนะคะ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป โครงการ BRT ได้ย้ายสำนักงานฝ่ายเลขานุการ ฯ จากชั้น 4 ไปอยู่ชั้น 5 (ห้อง 504) อาคาร สวทช. (ที่เดิม) และท่านสามารถติดต่อกับเราได้ที่โทรศัพท์ 644-8150-4 ต่อ 510-513, 551-557 โทรสาร 644-8106

ศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ

ความเป็นมา

สืบเนื่องจากการที่ประเทศไทยร่วมกับนานาประเทศ 159 ประเทศได้ลงนามรับรองอนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (United Nations Conference on Environment and Development) ที่กรุงริโอ เดอ จาเนโร บราซิล เมื่อปี 2535 และด้วยการเล็งเห็นประโยชน์และคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งมีอยู่มากมายในประเทศไทย แต่นับวันลดน้อยถอยลงตามลำดับ รัฐบาลได้ตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องกำหนดนโยบาย แนวทาง และเป้าหมายที่ชัดเจนในการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาที่ยั่งยืนของชาติ จึงได้จัดตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติขึ้น โดยมี ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีเป็นประธานและมอบให้คณะกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งอยู่ภายใต้คณะกรรมการชุดนี้จัดทำระเบียบการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพขึ้น ร่างระเบียบดังกล่าว ได้ผ่านการอนุมัติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2540 และขณะนี้อยู่ในระหว่างการตีความของกฤษฎีกา ร่างระเบียบดังกล่าว ระบุให้มีการจัดตั้งศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติขึ้นในสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เพื่อให้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามร่างระเบียบดังกล่าวต่อไป

รูปแบบองค์กร

ศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (ศคช.) เป็นหน่วยงานเฉพาะทาง จัดตั้งขึ้นในสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

การบริหาร

ศคช. มีระบบการบริหารงานต่าง ๆ เหมือนหน่วยงานอื่น ๆ ภายใน สวทช. มีคณะกรรมการอนุรักษ์ใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ (กอช.) กำหนดนโยบายแผนงาน และแนวทางปฏิบัติงาน ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

กอช. ประกอบด้วย ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหน้าที่ดูแลสิ่งแวดล้อมเป็นประธานกรรมการ ประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูง และผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภาครัฐ และเอกชน และให้ศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการฯ เนื่องจาก ศคช. เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ประสานงาน และจัดการเรื่องทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งเป็นชุมทรัพย์ของประเทศ

โครงการ BRT ได้เล็งเห็นความสำคัญในเชิงบริหารจัดการของ ศคช. จึงได้อนุมัติงบประมาณจำนวน 2 ล้านบาท เพื่อทำการศึกษาและเสนอแนะโครงสร้างการบริหารจัดการของ ศคช. ขณะนี้ อยู่ในระหว่างทบทวนผู้ที่จะมาทำการศึกษาความคืบหน้าจะได้รายงานให้สมาชิก BRT ทราบเป็นระยะ ๆ ต่อไป

การส่งมอบข้อมูลผีเสื้อแมลงไทย

เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2540 ศ. วิสุทธิ์ ไข่มไผ่ หัวหน้าโครงการ BRT ได้รับมอบข้อมูลผีเสื้อแมลงไทยจาก ดร. ชาคยาธิโร โอโม่โม นักจุลชีววิทยาแห่งสถาบัน National Institute of Animal Industry ประเทศญี่ปุ่น

โครงการ BRT ได้ตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนของการศึกษาอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ จึงเริ่มให้มีการติดตามขอคืนความรู้และตัวอย่างต่าง ๆ ทั้งพืชและสัตว์ที่ชาวต่างชาติมาทำวิจัยในประเทศไทย

ข่าวดีสำหรับสมาชิก BRT

หลังจากศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ศทช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้พิจารณาผลการทำ Mid-term Review ของโครงการ BRT แล้ว และได้มีมติอนุมัติให้ต่อสัญญาโครงการ BRT อีก 2 ปี ดังนั้น โครงการ BRT จะมีอายุการทำงานไปจนถึงปี พ.ศ. 2543 หลังจากนั้น โครงการ BRT จะแปลงร่างเป็น ศคช. หรือไม่ คงต้องติดตามต่อนต่อไป